

MUNKAVÉDELMI ÜZEMBEHELYEZÉS

Elrendelem az üzembehelyezést

Mit is jelentenek számunkra az alábbi fogalmak?

Létesítés

Az a folyamat, melynek eredményeként új üzem, munkahely jön létre, vagy meglévő felújítása, bővítése, átalakítása, illetve gép telepítése történik, függetlenül attól, hogy létrejötté után termelő vagy nem termelő célra használják.

Áttelepítés

Munkavédelmi szempontból korábban üzembe helyezésre kötelezett munkaeszköz olyan áthelyezése, amely üzembe helyezési, üzemeltetési körülményei tekintetében lényeges változást okoz.

Munkaeszköz

Minden gép, készülék, szerszám vagy berendezés, amelyet a munkavégzés során alkalmaznak vagy azzal összefüggésben használnak (kivéve: az egyéni védőeszköz).

Munkavédelmi üzembe helyezés

Az a munkavédelmi eljárás, amelynek során az üzemeltető meggyőződik arról, hogy az adott létesítmény, munkahely, technológia, munkaeszköz a munkavédelmi követelményeket kielégíti, és üzemeltetését elrendeli.

Újrarendítés

Az olyan - munkavédelmi szempontból korábban üzembe helyezett - munkaeszköz, technológia újbóli üzembe helyezése, amelyet műszaki okból egybefüggően 30 napot meghaladóan nem használtak, vagy amelyen teljes szétszereléssel együttjáró javítási munkafolyamatot végeztek.

Veszélyes

Az a létesítmény, munkaeszköz, anyag/készítmény, munkafolyamat, technológia (beleértve a fizikai, biológiai, kémiai

ai kóros tényezők expozíciójával járó tevékenységeket is), amelynél a munkavállalók egészsége, testi épsége, biztonsága megfelelő védelem hiányában károsító hatásnak lehet kitéve.

Az üzemeltető munkáltató a veszélyes létesítmény, munkahely, munkaeszköz, technológia üzemeltetését írásban elrendeli (a továbbiakban: munkavédelmi üzembe helyezés).

Veszélyes munkaeszköznek minősül a jegyzékben felsorolt, illetve a foglalkoztatáspolitikáért felelős miniszter rendeletében meghatározott, valamint a hatósági felügyelet alá tartozó munkaeszköz.

A munkavédelmi üzembe helyezés feltétele a munkavédelmi szempontú előzetes vizsgálat. E vizsgálat célja annak megállapítása, hogy a létesítmény, a munkahely, a munkaeszköz, a technológia megfelel az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzéshez szükséges tárgyi, személyi, szervezési, munkakörnyezeti feltételeknek, illetőleg teljesíti a tudományos, technikai színvonal mellett elvárható követelményeket. A vizsgálat elvégzése munkabiztonsági és munkaegészségügyi szaktevékenységnek minősül.

Az előzetes vizsgálat során különösen vizsgálni kell, hogy rendelkezésre állnak-e a létesítést végzők (tervező, kivitelező) nyilatkozatai, a munkavédelmi követelmények kielégítését bizonyító mérési eredmények, a munkaeszközre vonatkozó megfelelőségi nyilatkozatok, tanúsítványok, a szükséges hatósági engedélyek, az üzemeltetéshez szükséges utasítások.

A foglalkoztatáspolitikáért felelős miniszter rendeletében meghatározott egyes veszélyes munkaeszközök üzembehelyezésének feltétele továbbá az adott munkaeszköz megfelelőségvizsgálatán alapuló, a vizsgálat eredményét is tartalmazó, akkreditált szervezet által kiadott vizsgálati jegyzőkönyv.

A megfelelőségi nyilatkozatra vonatkozó feltételt kell al-

Munkavédelmi kisokos kis- és középvállalkozások számára

kalmazni a veszélyes munkaeszköz és technológia újraindítása, áttelepítése esetén is.

Amennyiben a munkavédelmi szempontú előzetes vizsgálat keretében a veszélyes munkaeszközt, technológiát próba- vagy kísérleti jelleggel üzemeltetik, úgy az üzembe helyezési

eljárás során figyelemmel kell lenni a próba- vagy kísérleti üzemeltetés kockázataira is. Az ilyen jellegű üzemeltetés a 180 napot nem haladhatja meg.

Az üzembe helyezés engedélyezését – írásban – végsősoron mindenkor az adott gép tulajdonosa vagy üzemeltetője végzi el.

Veszélyesnek minősülő munkaeszközök jegyzéke

A famegmunkálásra vagy a fához hasonló fizikai tulajdonsággal rendelkező anyagok megmunkálására, húsfeldolgozásra vagy a húshoz hasonló fizikai tulajdonságokkal rendelkező anyagok feldolgozására szolgáló (egy- vagy többélű), következő típusú körfűrészek:

működés közben rögzített fűrészélel/fűrészélekkel dolgozó fűrészgép, amely rögzített gépággal rendelkezik, és a munkadarabot kézi előtolással vagy leszerelhető gépi előtolással mozgatja;

működés közben rögzített fűrészlappal dolgozó fűrészgép, kézzel működtetett váltakozó mozgású fűrészpaddal vagy kocsival;

működés közben rögzített fűrészlappal dolgozó fűrészgép, amely a munkadarabot beépített mechanikus előtolással, kézi behelyezéssel és/vagy kivétellel mozgatja;

mozgó élű fűrészgép, amely a munkadarabot mechanikus előtolással, kézi behelyezéssel és/vagy kivétellel mozgatja.

Faipari gyalugép kézi előtolással.

Faipari vastagsági gyalugép egyoldali megmunkálásra, amely beépített mechanikus előtolással rendelkezik, a munkadarabot kézi behelyezéssel és/vagy kivétellel.

A következő típusú szalagfűrészek kézi behelyezéssel és/vagy kivétellel, famegmunkálásra és a fához hasonló fizikai tulajdonságokkal rendelkező anyagok megmunkálására, vagy húsfeldolgozásra és a húshoz hasonló fizikai tulajdonságokkal rendelkező anyagok feldolgozására:

Működés közben rögzített éllel/élekkel dolgozó fűrészgép, rögzített vagy.

Váltakozó mozgású fűrészpaddal vagy gépággal; váltakozó mozgású kocsira szerelt éllel rendelkező fűrészgép.

A kombinált kivitelű famegmunkálásra és a fához hasonló fizikai tulajdonságokkal rendelkező anyag megmunkálására.

Faipari csapmarógép több szerszámtartóval, kézi előtolással.

Függőleges marógép kézi előtolással famegmunkálásra és a fához hasonló fizikai tulajdonságokkal rendelkező anyagok megmunkálására.

Faipari kézi láncfűrészgép.

Kézzel adagolt és ürített, fémek hidegátalakítására való sajtó, beleértve azt az élhajlítógépet is, amely mozgó elemeinek elmozdulása meghaladhatja a 6 mm-t, és a sebessége meghaladhatja a 30 mm/s értéket.

Műanyag-feldolgozó fröccsöntőgép vagy formázóprés a munkadarabot kézi behelyezéssel és/vagy kivétellel.

Gumiipari fröccsöntőgép vagy formázóprés a munkadarabot kézi behelyezéssel és/vagy kivétellel.

A következő földalatti munkára szolgáló gépek

– mozdony és fékezőkocsi,
– hidraulikus energiával működtetett alátámasztó biztosító berendezés.

Kézi adagolású háztartási hulladékgyűjtő teherjármű, amely présmechanizmussal van felszerelve.

Járműemelők.

Személyek vagy személyek és terhek emelésére szolgáló szerkezetek, amelyeknél fennáll a leesés veszélye több mint három méter, magasságból.

Hordozható patronos rögzítő- és egyéb összekapcsoló gép.

További munkaeszközök:

- Daruk és futómacskák gépi meghajtással.
- Gépi hajtású emelőtargoncák.
- Villamos emelődobok.
- Rakodógépek, jövesztő-rakodógépek.
- Mezőgazdasági és erdészeti traktorok.
- Járműűrités és -mozgatás különleges berendezései.
- Személyszállításra használt folyamatos szállítóberendezések.

Az Mvt. 21. §-ának (5) bekezdése alá tartozó egyes veszélyes munkaeszközök jegyzéke

- Helyszíni összeszerelésű gépi meghajtású daruk
- Járműűrités és -mozgatás helyszíni összeszerelésű különleges berendezései
- Személyemelésre ideiglenesen felhasználható emelőberendezések

Összeállította és szerkesztette:

Hajzer Menyhért
munkavédelmi szaküzemmnök

Szerkesztőség:
PRIMOM Tanácsadó
és Információs Hálózat
4400 Nyíregyháza, Víz utca 21/b.
tel./fax: (42)/414-188

Kiadó:

PRIMOM Szabolcs-Szatmár-Bereg
Megyei Vállalkozásélénkítő
Alapítvány Vállalkozói Központ
4400 Nyíregyháza,
Váci Mihály u. 41.

Felelős vezető:
Jászai Menyhért
ügyvezető igazgató

A MUNKAVÉGZÉS SZEMÉLYI ÉS TÁRGYI FELTÉTELEI

Mit is jelentenek az alábbi fogalmak?

Kockázat

A veszélyhelyzetben a sérülés vagy az egészségkárosodás valószínűségének és súlyosságának együttes hatása.

Létesítés

Az a folyamat, melynek eredményeként új üzem, munkahely jön létre, vagy meglévő felújítása, bővítése, átalakítása, illetve gép telepitése történik, függetlenül attól, hogy létrejötté után termelő vagy nem termelő célra használják.

Megelőzés

A munkáltató által megtett vagy tervezett intézkedések a munkáltatói tevékenység bármely fázisában, amelyeknek célja a munkával összefüggő kockázatok megelőzése vagy csökkentése.

Munkaeszköz

Minden gép, készülék, szerszám vagy berendezés, amelyet a munkavégzés során alkalmaznak vagy azzal összefüggésben használnak (kivéve: az egyéni védőeszköz).

Munkahely

Minden olyan szabad vagy zárt tér (ideértve a föld alatti létesítményt, a járművet is), ahol munkavégzés céljából vagy azzal össze-

függésben munkavállalók tartózkodnak. Munkahelynek kell tekinteni a mást nem foglalkoztató, a munkáját kizárólag személyesen végző egyéni vállalkozó (akkor is, ha egyéni céget alapított) munkavégzési helyét.

Telephely

A tevékenység (munkavégzés) gyakorlásának - a munkáltató székhelyétől különböző - helye, ideértve a munkáltató fióktelepét is.

Veszélyes

Az a létesítmény, munkaeszköz, anyag/készítmény, munkafolyamat, technológia (beleértve a fizikai, biológiai, kémiai kóroki tényezők expozíciójával járó tevékenységeket is), amelynél a munkavállalók egészsége, testi épsége, biztonsága megfelelő védelem hiányában károsító hatásnak lehet kitéve.

Veszélyforrás

A munkavégzés során vagy azzal összefüggésben jelentkező minden olyan tényező, amely a munkát végző vagy a munkavégzés hatókörében tartózkodó személyre veszélyt vagy ártalmat jelenthet.

A munkavégzés személyi feltételei

A munkavállaló csak olyan munkára és akkor alkalmazható, ha:

- annak ellátásához megfelelő élettani adottságokkal rendelkezik,
- foglalkoztatása az egészségét, testi épségét, illetőleg a fiatalok egészségének fejlődését károsan nem befolyásolja,
- foglalkoztatása az utódaira veszélyt nem jelent,
- mások egészségét, testi épségét nem veszélyezteti, és a munkára - külön jogszabályokban meghatározottak szerint - alkalmasnak bizonyult.

A munkavállaló csak olyan munkával bízható meg, amelynek ellátására egészségileg alkalmas, rendelkezik az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzéshez szükséges ismeretekkel, készséggel és jártassággal.

A sérülékeny csoportba tartozó munkavállalókat a külön jogszabályban foglaltak szerint óvni kell az őket különösen érintő egészségkárosító kockázatoktól.

A munka egészséget nem veszélyeztető és biztonságos elvégzéséhez megfelelő szakképzettségű és számú munkavállalót kell biztosítani.

Az iskolarendszerű oktatás, a nevelés keretében a tanulókat és a hallgatókat meg kell ismertetni a biztonságos életvitel, az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzés alapvető szabályaival.

A munkavédelmi szakképesítés feltételeit külön jogszabály határozza meg.

A munkavégzés tárgyi feltételei

A biztonságos műszaki állapot megőrzése érdekében időszakos biztonsági felülvizsgálat alá kell vonni a veszélyes technológiát és veszélyes munkaeszközt, továbbá azt a munkaeszközt, amelynek időszakos biztonsági felülvizsgálatát jogszabály, szabvány, vagy a rendeltetésszerű és biztonságos üzemeltetésre, használatra vonatkozó dokumentáció előírja. Az időszakos biztonsági felülvizsgálatot - kivéve a veszélyes technológia esetét - szakirányú képzettséggel és munkavédelmi szakképzettséggel rendelkező személy (munkabiztonsági szaktevékenység) vagy külön jogszabályban erre feljogosított személy, illetve erre akkreditált intézmény végezheti. A veszélyes technológia vizsgálatát szakirányú munkabiztonsági szakértői engedéllyel rendelkező személy végezheti.

A munkahelyet, az egyéni védőeszközt, a munkaeszközt, a technológiát az üzemeltető munkáltatónak soron kívül ellenőriznie kell,

- ha az a rendeltetésszerű alkalmazás során közvetlenül veszélyeztette a munkavállaló egészségét és biztonságát, vagy ezzel összefüggésben munkabaleset következett be, illetőleg
- rendkívüli körülmények (különösen átalakítás, baleset, természeti jelenségek vagy műszaki okból 30 napot meghaladó használaton kívüli időszak) bekövetkezése esetén.

Az ellenőrzés elvégzéséig a munkahely, az egyéni védőeszköz, a munkaeszköz, a technológia üzemeltetését, illetve használatát meg kell tiltani. Az ellenőrzés elvégzése - a veszélyeztetés jellegétől függően - munkabiztonsági, illetve munka-egészségügyi szaktevékenységnek minősül.

Minden munkavállaló részére biztosítani kell

- megfelelő mennyiségű, az egészségügyi előírásoknak megfelelő minőségű ivóvizet;
- a munkahely és a munka jellegének megfelelően az öltözködési, tisztálkodási, egészségügyi, étkezési, pihenési és melegedési lehetőséget.

A munkahely és a munka jellegének megfelelően gondoskodni kell a rendről, tisztaságról, a keletkező szennyező anyagok, szennyvíz, hulladék kezeléséről oly módon, hogy veszélyt vagy egészségi ártalmat ne okozzanak és a környezetet ne károsítsák.

A munkahelyen a dolgozók létszámának és a veszély jellegének megfelelő jelző- és riasztóberendezést kell biztosítani.

Az olyan munkahelyen, ahol a veszély jellege indokolja, a munkavállalók és a munkavégzés hatókörében tartózkodók védelme érdekében biztonsági és egészségvédelmi jelzéseket kell alkalmazni. Ennek részletes szabályai a 2/1998 (I. 16) MüM rendeletben található meg.

A munkahelyen gondoskodni kell az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzéshez szükséges mozgástérrel.

Az olyan munkahelyen, ahol be- vagy leesési veszély van, vagy a munkavállalót és a munkavégzés hatókörében tartózkodókat leeső tárgyak veszélyeztetik, elkerítéssel, lefedéssel, vagy más alkalmas módon kell a védelemről gondoskodni.

A munkahelyen alkalmazott munkaállás (állvány, pódium, kezelőjárda) kialakítása, elhelyezése, rögzítése feleljen meg a munkavégzés jellegének, a várható igénybevételnek, tegye lehetővé a biztonságos munkavégzést, a szükséges anyagok és eszközök tárolását, a biztonságos közlekedést, fel- és lejutást.

A tárolóhelyeket a tárolt anyagok fizikai, kémiai és biológiai tulajdonságainak, egymásra hatásának, továbbá a környezetből eredő hatásoknak, illetőleg az anyag emberi egészségre, környezetre

gyakorolt hatásának, a rakodás, szállítás és tárolás módjának figyelembevételével kell kialakítani.

Az energia-, cső- és közműhálózatnak biztonságosan üzemeltethetőnek, kezelhetőnek, karbantarthatónak és azonosíthatónak kell lennie, a villamos szerelvényeknek meg kell felelniük a biztonsági (érintésvédelmi, robbanásbiztonsági stb.) követelményeknek.

A munkahely természetes és mesterséges megvilágítása elégítse ki a munkavégzés jellegének megfelelő világításra vonatkozó követelményeket.

A munkahelyen a zajhatások és a rezgések, a por és vegyi anyagok, valamint a sugárzások, az alacsonyabb vagy magasabb légköri nyomás nem károsíthatják a munkavállalókat és a munkavégzés hatókörében tartózkodókat, és nem veszélyeztethetik a munkavégzés biztonságát.

A munkahelyiségben a munkavállalók létszámát, a tevékenység jellegét és a veszélyforrásokat figyelembe véve elegendő mennyiségű és minőségű, egészséget nem károsító levegőt és klímát kell biztosítani.

A szabadtéri munkahelyen - a munkavégzés jellegének és a munkakörülményeknek megfelelő műszaki megoldásokkal, munkaszervezéssel, egyéni védelemmel, melegedési lehetőséggel, védőitallal - gondoskodni kell a munkavállalók időjárás elleni védelméről.

Munkahely céljára csak olyan építmény alkalmazható, amely megfelelő szerkezetű és szilárdságú. Ilyen építményben az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzés követelményeinek és jellegének, az abból fakadó tisztítási feltételeknek megfelelő határoló felületeket, belmagasságot, légtérfigogatót, mozgásteret, közlekedési útvonalakat kell kialakítani.

A munkahely padlózata és közlekedési útjai feleljenek meg a munkavégzés jellegének és az ebből fakadó tisztítási követelményeknek, a várható legnagyobb igénybevételnek, felületük csúszásmentes, egyenletes, botlás- és billenésmentes legyen. A közlekedési utak szélessége és a szabad magasság tegye lehetővé a gyalogosok és járművek biztonságos közlekedését, a közlekedési utak és pályák melletti biztonságos munkavégzést.

Az olyan munka- és tárolóhelyiségekben, ahol gyalogos- és járműforgalom van, illetőleg rendszeresen anyagot szállítanak, a közlekedési, illetőleg az anyagmozgatási útvonalakat meg kell jelölni, vagy el kell választani egymástól.

A kijáratokat és vészkijáratokat, a kijelölt menekülési utakat szabadon kell tartani. Számuk, méretük, elhelyezésük és megvilágításuk tegye lehetővé a munkahely, a veszélyes terület gyors és biztonságos elhagyását. Vészkijáratokhoz toló- vagy forgóajtók használata tilos. Vészkijáratot lezárni csak úgy szabad, hogy vészhelyzetben bárki által nyitható legyen.

A gép állandó tartozéka a biztonságos használatához szükséges magyar nyelvű üzemeltetési dokumentáció, amelyet a gyártó, import esetén az importáló, annak hiányában az üzemeltető köteles biztosítani.

Összeállította és szerkesztette:

Hajzer Menyhért
munkavédelmi szaküzemelnök

Szerkesztőség:
PRIMOM Tanácsadó
és Információs Hálózat
4400 Nyíregyháza, Víz utca 21/b.
tel./fax: (42)/414-188

Kiadó:

PRIMOM Szabolcs-Szatmár-Bereg
Megyei Vállalkozásélénkítő
Alapítvány Vállalkozói Központ
4400 Nyíregyháza,
Váci Mihály u. 41.

Felelős vezető:
Jászai Menyhért
ügyvezető igazgató

MUNKÁLTATÓK ÉS MUNKAVÁLLALÓK KÖTELEZETTSÉGEI ÉS JOGAI

Mit is jelentenek az alábbi fogalmak?

Kockázat

A veszélyhelyzetben a sérülés vagy az egészségkárosodás valószínűségének és súlyosságának együttes hatása.

Megelőzés

A munkáltató által megtett vagy tervezett intézkedések a munkáltatói tevékenység bármely fázisában, amelyeknek célja a munkával összefüggő kockázatok megelőzése vagy csökkentése.

Munkaeszköz

Minden gép, készülék, szerszám vagy berendezés, amelyet a munkavégzés során alkalmaznak vagy azzal összefüggésben használnak (kivéve: az egyéni védőeszköz).

Munkavállaló

A szervezett munkavégzés keretében munkát végző személy.

Telephely

A tevékenység (munkavégzés) gyakorlásának - a munkáltató székhelyétől különböző - helye, ideértve a munkáltató fióktelepét is.

Veszélyes anyag

Minden anyag vagy készítmény, amely fizikai, kémiai vagy biológiai hatása révén veszélyforrást képviselhet.

Veszélyforrás

A munkavégzés során vagy azzal összefüggésben jelentkező minden olyan tényező, amely a munkát végző vagy a munkavégzés hatókörében tartózkodó személyre veszélyt vagy ártalmat jelenthet.

Milyen kötelezettségei és jogai vannak a munkáltatóknak?

Az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzés érdekében a munkáltató köteles figyelembe venni a következő általános követelményeket:

- a veszélyek elkerülése;
- a nem elkerülhető veszélyek értékelése;
- a veszélyek keletkezési helyükön történő leküzdése;
- az emberi tényező figyelembevétele a munkahely kialakításánál, a munkaeszközök és munkafolyamat megválasztásánál, különös tekintettel az egyhangú, kötött ütemű munkavégzés időtartamának mérséklésére, illetve káros hatásának csökkentésére, a munkaidő beosztására, a munkavégzéssel járó pszichoszociális kockázatok okozta igénybevétel elkerülésére;
- a műszaki fejlődés eredményeinek alkalmazása;
- a veszélyes helyettesítése veszélytelenül vagy kevésbé veszéllyessel;
- egységes és átfogó megelőzési stratégia kialakítása, amely kiterjed a munkafolyamatra, a technológiára, a munkaszervezésre, a munkafeltételekre, a szociális kapcsolatokra és a munkakörnyezeti tényezők hatására;
- a kollektív műszaki védelem elsőbbsége az egyéni védelemhez képest;
- a munkavállalók megfelelő utasításokkal történő ellátása.

A munkáltató köteles minőségileg, illetve szükség esetén mennyiségileg értékelni a munkavállalók egészségét és biztonságát veszélyeztető kockázatokat, különös tekintettel az alkalmazott munkaeszközökre, veszélyes anyagokra és készítményekre, a munkavállalókat érő terhelésekre, valamint a munkahelyek kialakítására. Az értékelés alapján olyan megelőző intézkedéseket szükséges hozni, amelyek biztosítják a munkakörülmények javulását, beépülnek a munkáltató valamennyi irányítási szintjén végzett tevékenységbe. A kockázatértékelés elvégzése munkabiztonsági és munka-egészségügyi szaktevékenységnek minősül. A kockázatértékelést a kémiai biztonság területén a külön jogszabályban foglaltak szerint kell elvégezni.

A munkáltató a kockázatértékelést és megelőző intézkedéseket első alkalommal - eltérő jogszabályi rendelkezés hiányában - a foglalkoztatáspolitikáért felelős miniszter rendeletében meghatározott I. veszélyességi osztályba sorolt munkáltatónál legkésőbb a munkáltató tevékenységének megkezdésétől számított hat hónapon belül, egyébként egy éven belül, azt követően indokolt esetben köteles elvégezni, és azt évenként felülvizsgálni. Indokolt esetnek kell tekinteni különösen a kockázatok (munkakörülmények, az alkalmazott technológia, veszélyes anyag, készítmény, munkaeszköz, munkavégzés) lényeges megváltozását, illetőleg új technológia, veszélyes anyag, munkaeszköz, munkaszervezés bevezetését, alkalmazását. Soron kívül kell elvégezni, illetve felülvizsgálni a kockázatértékelést, ha a kockázatok lényeges megváltozásával munkabaleset, fokozott expozíció, illetve foglalkozási megbetegedés hozható összefüggésbe, vagy a kockázatértékelés a külön jogszabályban meghatározott szempontokra nem terjedt ki.

A munkavédelmi hatósági ellenőrzés során a munkáltatónak kell bizonyítania a tevékenység megkezdésének tényét, időpontját.

Az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzés érdekében a munkáltató köteles a munkabiztonsági szaktevékenység, a munka-egészségügyi szaktevékenység ellátására megfelelő képzéssel rendelkező személyt biztosítani, valamint

- a szükséges utasításokat és tájékoztatást kellő időben a munkavállalónak megadni;
- rendszeresen meggyőződni arról, hogy a munkakörülmények megfelelnek-e

Munkavédelmi kisokos kis- és középvállalkozások számára

a követelményeknek, a munkavállalók ismerik, illetve megtartják-e a rájuk vonatkozó rendelkezéseket;

- a munkavégzés körülményeihez igazodó, illetve az azzal összefüggő veszélyek figyelembevételével megfelelő munkaeszközöket biztosítani a munkavállalók részére;
- új technológiák bevezetése előtt kellő időben, legkorábban a tervezési szakaszban megtárgyalni a munkavállalókkal, illetve munkavédelmi képviselőkkel bevezetésük egészségre és biztonságra kiható következményeit;
- a tudomására jutott rendellenességet, illetve a munka egészséget nem veszélyeztető és biztonságos végzésével kapcsolatos bejelentést haladéktalanul kivizsgálni, a szükséges intézkedéseket megtenni, az érintetteket értesíteni, és közvetlen veszély esetén a munkavégzést leállítani;
- biztosítani a védőeszközök rendeltetésszerű használhatóságát, védőképességét, a kielégítő higiénés állapotát, a szükséges tisztítását, karbantartását (javítását), pótlását;
- teljes felelősséggel megtenni minden szükséges intézkedést a munkavállalók biztonsága és egészségvédelme érdekében, figyelembe véve a változó körülményeket is, valamint törekedve a munkakörülmények folyamatos javítására.

A munkáltatónak oktatás keretében gondoskodnia kell arról, hogy a munkavállaló

- munkába álláskor,
- munkahely vagy munkakör megváltozásakor, valamint az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzés követelményeinek változásakor,
- munkaeszköz átalakításakor vagy új munkaeszköz üzembe helyezésekor,
- új technológia bevezetésekor

- elsajátítsa és a foglalkoztatás teljes időtartama alatt rendelkezzen az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzés elméleti és gyakorlati ismereteivel, megismerje a szükséges szabályokat, utasításokat és információkat. Az oktatást rendes munkaidőben kell megtartani, és szükség esetén időszakonként - a megváltozott vagy új kockázatokat, megelőzési intézkedéseket is figyelembe véve - meg kell ismételni. Az oktatás elvégzését a tematika megjelölésével és a résztvevők aláírásával ellátva írásban kell rögzíteni. Az előírt ismeretek megszerzéséig a munkavállaló önállóan nem foglalkoztatható.

Az egyéni védőeszköz juttatásának belső rendjét a munkáltató írásban határozza meg. E feladat ellátása munkabiztonsági és munka-egészségügyi szaktevékenységnek minősül.

A munkáltató az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzés munkáltatói feladatainak teljesítése érdekében a 2/1993 (XII. 26) MüM rendelet 2.sz. mellékletében meghatározott veszélyességi osztályhoz, munkavállalói létszámhoz igazodóan elegendő, de legalább a rendeletben megjelölt időtartamra és szakképesítési feltételekkel köteles munkavállalót kijelölni vagy foglalkoztatni.

A munkáltató az előírt kötelezettségén túl, a foglalkoztatáspolitikáért felelős miniszter rendeletében meghatározottak szerint és valamennyi munkavállalójára kiterjedően az előírt feladatainak ellátásához a rendeletben megjelölt szakképesítéssel rendelkező személyeket (foglalkozás-egészségügyi szolgálat) köteles biztosítani.

A foglalkozás-egészségügyi szolgálat a munkáltató felelősségének érintetlenül hagyásával közreműködik az egészséges munkakörnyezet kialakításában, az egészségkárosodások megelőzésében.

Milyen kötelezettségei vannak a munkavállalóknak?

A munkavállaló csak a biztonságos munkavégzésre alkalmas állapotban, a munkavédelemre vonatkozó szabályok, utasítások megtartásával, a munkavédelmi oktatásnak megfelelően végezhet munkát. A munkavállaló köteles munkatársaival együttműködni, és munkáját úgy végezni, hogy ez saját vagy más egészségét és testi épségét ne veszélyeztesse. Így különösen köteles

- a rendelkezésére bocsátott munkaeszköz biztonságos állapotáról a tőle elvárható módon meggyőződni, azt rendeltetésének megfelelően és a munkáltató utasítása szerint használni, a számára meghatározott karbantartási feladatokat elvégezni;
- az egyéni védőeszközök rendeltetésének megfelelően használni és a tőle elvárható tisztításáról gondoskodni;
- a munkavégzéshez az egészséget és a testi épséget nem veszélyeztető ruházatot viselni;
- munkaterületén a fegyelmet, a rendet és a tisztaságot megtartani;

Milyen jogai vannak a munkavállalóknak?

A munkavállaló jogosult megkövetelni a munkáltatójától az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzés feltételeit, a veszélyes tevékenységhez a munkavédelemre vonatkozó szabályokban előírt védőintézkedések megvalósítását; az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzéshez szükséges ismeretek rendelkezésére bocsátását, a betanuláshoz való lehetőség biztosítását; a munkavégzéshez munkavédelmi szempontból szükséges felszerelések, munka- és védőeszközök, az előírt védőítal, valamint tisztálkodószerek és tisztálkodási lehetőség biztosítását.

A munkavállalót nem érheti hátrány az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzés követelményeinek megvalósítása érdekében történő fellépéséért, illetve a munkáltató vélt mulasztása miatt jóhiszeműen tett bejelentéséért. E védelem megilleti a munkabiztonsági, illetve munka-egészségügyi szaktevékenységet ellátó munkavállalókat is.

A munkavállaló jogosult megtagadni a munkavégzést, ha azzal életét,

- a munkája biztonságos elvégzéséhez szükséges ismereteket elsajátítani és azokat a munkavégzés során alkalmazni;
- a részére előírt orvosi - meghatározott körben pályaalkalmassági - vizsgálaton részt venni;
- a veszélyt jelentő rendellenességről, üzemzavarról a munkáltatót azonnal tájékoztatni, a rendellenességet, üzemzavart tőle elvárhatóan megszüntetni, vagy erre intézkedést kérni a felettesétől;
- a balesetet, sérülést, rosszulletet azonnal jelenteni.

A munkavállaló önkényesen nem kapcsolhatja ki, nem távolíthatja el és nem alakíthatja át a biztonsági berendezéseket.

A munkavállaló köteles együttműködni a munkáltatóval az egészséges és biztonságos munkakörnyezet megőrzése érdekében hozott hatósági intézkedések teljesítése, illetőleg a munkáltató veszélyt megszüntető intézkedéseinek végrehajtása során is.

Összeállította és szerkesztette:

Hajzer Menyhért
munkavédelmi szaküzemmnök

Szerkesztőség:
PRIMOM Tanácsadó
és Információs Hálózat
4400 Nyíregyháza, Víz utca 21/b.
tel./fax: (42)/414-188

Kiadó:

PRIMOM Szabolcs-Szatmár-Bereg
Megyei Vállalkozásélenkítő
Alapítvány Vállalkozói Központ
4400 Nyíregyháza,
Váci Mihály u. 41.

Felelős vezető:
Jászai Menyhért
ügyvezető igazgató

FOGLALKOZÁSI MEGBETEGEDÉS FOGALMA, BEJELENTÉSE

A mezőgazdasági dolgozók, napjainkban is több mint felét teszik ki a világ dolgozó népességének. Az Egészségügyi Világszervezet (WHO) definíciója szerint **mezőgazdasági munkás** az a személy, aki állandóan vagy időszakosan, legálisan, vagy illegálisan olyan tevékenységet folytat, amely a mezőgazdasággal kapcsolatos.

Magyarországon az 1989-1990 utáni években, az átmeneti gazdasági rendszerű országokra jellemző változások zajlottak le. A csaknem kizárólag szövetkezeti vagy

állami tulajdonban lévő nagyüzemi mezőgazdaságot egy döntően kis gazdaságokból felépülő mezőgazdaság váltotta fel. Tekintve, hogy a kis gazdaságok korszerű munkagépekkel, technikai lehetőségekkel és megfelelő szakmai jártassággal, ismeretekkel az átalakítás idején nem rendelkeztek, **a mezőgazdasági tevékenység veszélyessége**, balesetek és az un. **foglalkozási megbetegedések kialakulásának lehetősége nőtt.**

Mit is nevezünk foglalkozási megbetegedésnek?

A 27/1996.(VIII. 28.) NM rendelet definíciója szerint, mely a foglalkozási betegségek és fokozott expozíciós esetek bejelentéséről és kivizsgálásáról szól: „**Foglalkozási megbetegedés:** a munkavégzés, a foglalkozás gyakorlása közben bekövetkezett olyan heveny és idült, valamint a foglalkozás gyakorlását követően megjelenő

vagy kialakuló idült egészségkárosodás, amely a munkavégzéssel, a foglalkozással kapcsolatos, a munkavégzés, a munkafolyamat során előforduló **fizikai-, kémiai-, biológiai-, pszichoszociális- és ergonómiai kóroki tényezőkre vezethető vissza**, illetve amely a munkavállalónak az optimálisnál nagyobb vagy kisebb igénybevételnek a következménye.”

Ki jelenti be a foglalkozási megbetegedést, hogyan történik a kivizsgálása?

A fenti rendelet 2. sz. melléklete tartalmazza a *bejelentendő foglalkozási megbetegedések jegyzékét*. Ezen jogszabály rendelkezik az észlelt foglalkozási megbetegedések *bejelentésével* és *kivizsgálásával* kapcsolatban is. A jelenleg érvényes szabályozás szerint a „Bejelentést” az észlelő, **bejelentő orvos teszi meg**. Ilyen lehet, „bármely orvosi gyakorlatot folytató orvos, aki a foglalkozási megbetegedést vagy annak gyanúját

megállapította;” A bejelentést a területileg illetékes Kormányhivatal Munkavédelmi szakigazgatási szervéhez kell megtenni, mely elvégzi a kivizsgálást és felterjeszti a vizsgálati anyagot az OMFI (Országos Munkahigiénés és Foglalkozás-egészségügyi Intézet - Budapest) felé, ahol indokolt esetben elfogadják a bejelentést.

Kártalanítandó-e a foglalkozási megbetegedés?

Az elfogadott és nyilvántartásba vett foglalkozási megbetegedések kártalanítását az OEP (Országos Egészségbiztosítási Pénztár) végzi. A kártalanítás (baleseti ellátás) a munkavállaló számára a munkahelyen bekövetkezett egészségkárosodás okozta hátrányok kompenzálására törekszik. A költségeket az Egészségbiztosítási Pénztár fedezi, de behajtja a munkáltatón. A kompenzáció összetevői: baleseti táppénz (100%),

- baleseti táppénz egy évvel meghosszabbítható,
- gyógyszer, gyógyászati segédeszköz térítésmentes,

- baleseti járadék,
- baleseti rokkantsági nyugdíj.

A foglalkozási megbetegedések kártalanításában 2007. január 1-én jelentős változás állt be. Az alkotmánybíróság megállapította, hogy a kártalanításra jogosult foglalkozási betegségek külön listája alkotmányellenes és 2006. december 31-i hatállyal megsemmisítette. Ennek következtében **kártalanításra** (baleseti ellátásra) **valamennyi biztosított jogosult, akinél foglalkozási megbetegedés igazolódott!**

Milyen jellegű kockázatok vannak a mezőgazdaság területén, amelyek foglalkozási megbetegedést okozhatnak?

A mezőgazdasági tevékenységet két fő területre bonthatjuk:

- a növénytermesztésre és
- az állattenyésztésre.

A növénytermesztés

- A növénytermesztés legfontosabb területei:
- a szántóföldi növénytermesztés;
 - a kertészeti növénytermesztés; valamint
 - a növényházi, fóliaházaz zárttéri növénytermesztés

Munkavédelmi kisokos kis- és középvállalkozások számára

A legtöbb országban a növénytermesztés képezi a mezőgazdaság legnagyobb szektorát. Meg kell említenünk még az **erdőgazdálkodást** is, mely szintén sok veszélyt rejt. A növénytermesztés végzése során, az alábbi munkakörnyezeti hatások

érik a dolgozókat, melyek kedvezőtlen alakulása, a foglalkozási megbetegedések kialakulását segítheti elő.

Fizikai kóroki tényezők

Zaj

Ahol a gépek zajszintje túllépi az elfogadható határt, ott a kezelőknek és a tevékenység hatókörében tartózkodóknak (dolgozóknak), hallásvédő eszközöket kell viselniük (pl.: fül dugó, fültok, sisak).

Rezgés

A munkagépeken dolgozók elsősorban **egésztést-vibrációt** szenvedhetnek el. Lokális (helyi) vibráció okozta megbetegedés sem zárható ki.

Kémiai kóroki tényezők

A kémiai kóroki tényezők közül elsősorban a **növényvédőszer-mérgezések** előfordulásával kell számolni. Fontos, hogy a növényvédőszer expozíció nem csak a szer hígítása, keverése és felhordása során érheti a dolgozót, hanem gépi, illetve repülőgépes permetezés esetén a kezelőt a gép feltöltésekor, karbantartásakor is veszélyezteti. A gépek kezelői, illetőleg a gépeken dolgozók esetében kipufogógáz- és gépolaj-expozícióval is számolni kell.

Kiemelt jelentősége van a poroknak, melyek lehetnek szerves porok és szervetlen porok.

Szervetlen por

A talaj porának lehetséges veszélyes összetevői: *kvarc, szilikátok, agyag*. A talaj kvarca kevésbé veszélyes az iparinál, mert a szerves anyagokkal való interakciója gyengíti a felületi szabad gyököket. Az agyagok veszélyes szerves anyagokat (pl.: peszticidek) adszorbeálhatnak.

Szerves por

Alkotórészei a mezőgazdasági ágtól, foglalkoztatástól függően változnak: pl.: gabonapor, penészgombák, spórák, rovarokból, atkákból, madarokból származó porok, növényi porok, takarmány maradványok.

Ergonómiai kóroki tényezők

A munkagépek többsége ma még a minimális ergonómiai előírásoknak is alig felel meg. A klímahatással való kombinálódás miatt gyakori a *mozgásszervek megbetegedése*.

Biológiai kóroki tényezők

Fontos szerepe van még a növénytermesztők egészségkárosodási kockázati tényezői között a növényekhez, növényi porokhoz társuló biológiai kóroki tényezőknek. Ezek lehetnek: *Mikroorganizmusok* (baktériumok, sugárgombák és gombák); *Mikotoxinok*; *Endotoxinok*; továbbá *Állatról emberre terjedő betegségek* (leptospirosis, tularémia, Q-láz, brucellosis, kullancs-encephalitis stb.).

Az állattenyésztés

Az állattenyésztés lehet kültéri, „szilaj” vagy belterjes; hazánkban elsősorban ez utóbbi jellemző. Fontosabb szektorai: a szarvasmarha-tenyésztés, sertésenyésztés, juhtenyésztés, baromfitenyésztés, kisállattenyésztés. Az állattenyésztésben dolgozók munkakörülményei bizonyos mértékben eltérnek a növénytermesztésben dolgozóknál. A dolgozók főleg épületeken, ólakban, istállókban végzik napi munkájukat, így az időjárás viszontagságainak kevésbé vannak kitéve, ugyanakkor munkájukat gyakran fertőzött környezetben, különböző gázokkal, porral szennyezett munkatérben végzik.

Az állattenyésztés során fellépő kóroki tényezők csoportosítása megegyezik az előzőekben bemutatottakkal (fizikai, kémiai, biológiai, ergonómiai).

Fizikai kóroki tényezők tekintetében itt is elsősorban a gépek által keltett zaj szerepel (pl.: szecskázó, őrlő gépek stb.).

Kémia kóroki tényezők tekintetében megemlíthetjük az ólak fertőtlenítéséhez használt veszélyes anyagokat (pl.: klór tartalmú készítmények).

A háziállatok gondozása, fejése, nyírása, illetve tépése a kéz és a kar kisebb idegizom „egységeinek” túlzott megerőltetését okozhatja, ami ideg-izomgyulladás, in-hüvelygyulladást, és ideggyulladást okozhat.

A gondozott állatokról az emberre áterjedő betegségek hasonlóképpen, mint biológiai kóroki tényező léphetnek fel. A betegségek megelőzése olyan terület, ahol nagy fontosságú az együttműködés az állatorvosok és az orvosok között.

Biológiai kóroki tényezők

A mezőgazdasági munkákból származó egészségkárosodások megelőzésében, prevenciójában nagy jelentősége van a **műszaki** (megfelelő gépek, berendezések alkalmazása a zaj, a rezgés és az ergonómiai viszonyok figyelembevételével), **szervezési** (fizikai megterhelések csökkentése, a klimatikus viszonyok figyelembevételével) és **egyéni védőeszközös** (zaj, biológiai, kémiai kóroki tényezők elleni védelem) eljárásoknak.

Továbbá nagy jelentőségű, a szervezett munkavégzés keretei között foglalkoztatott munkavállalók **orvosi alkalmassági vizsgálatainak rendszeres elvégzése** és a dolgozók munkavédelmi **oktatása**, képzése, **megfelelő higiénés körülmények** biztosítása.

Útmutatást kell adni a mezőgazdasági dolgozók részére a biztonságos és egészséges munka végzéséről.

Összeállította és szerkesztette:

Tóth Róbert
munkaegészségügyi és munkavédelmi üzemmérnök

Szerkesztőség:
PRIMOM Tanácsadó
és Információs Hálózat
4400 Nyíregyháza, Víz utca 21/b.
tel./fax: (42)/414-188

Kiadó:

PRIMOM Szabolcs-Szatmár-Bereg
Megyei Vállalkozásélénkítő
Alapítvány Vállalkozói Központ
4400 Nyíregyháza,
Váci Mihály u. 41.

Felelős vezető:
Jászai Menyhért
ügyvezető igazgató

A MUNKAVÉDELEM HATÓSÁGI FELÜGYELETE

Mit is jelentenek számunkra az alábbi fogalmak?

Fokozott expozíció

A munkavállaló szervezetében a munkavégzés során, a foglalkozás gyakorlása közben vagy azzal összefüggésben a külön jogszabályban meghatározott biológiai határértékeket meghaladó koncentrációja vagy mértéke, illetve zaj esetében 4000 Hz-en a 30 dB halláscsökkenés mindkét fülön.

Kockázat

A veszélyhelyzetben a sérülés vagy az egészségkárosodás valószínűségének és súlyosságának együttes hatása.

Létesítés

Az a folyamat, melynek eredményeként új üzem, munkahely jön létre, vagy meglévő felújítása, bővítése, átalakítása, illetve gép telepítése történik, függetlenül attól, hogy létrejötté után termelő vagy nem termelő célra használják.

Megelőzés

A munkáltató által megtett vagy tervezett intézkedések a munkáltatói tevékenység bármely fázisában, amelyeknek célja a munkával összefüggő kockázatok megelőzése vagy csökkentése.

Munkahely

Minden olyan szabad vagy zárt tér (ideértve a földalatti létesítményt, a járművet is), ahol munkavégzés céljából vagy azzal összefüggésben munkavállalók tartózkodnak. Munkahelynek kell tekinteni a mást nem foglalkoztató, a munkáját kizárólag személyesen végző egyéni vállalkozó (akkor is, ha egyéni céget alapított) munkavégzési helyét.

Munkavállaló

A szervezett munkavégzés keretében munkát végző személy.

Munkavédelmi üzembe helyezés

Az a munkavédelmi eljárás, amelynek során az üzemeltető meggyőződik arról, hogy az adott létesítmény, munkahely, technológia, munkaeszköz a munkavédelmi követelményeket kielégíti, és üzemeltetését elrendeli.

Veszélyes

Az a létesítmény, munkaeszköz, anyag/készítmény, munkafolyamat, technológia (beleértve a fizikai, biológiai, kémiai kóroki tényezők expozíciójával járó tevékenységeket is), amelynél a munkavállalók egészsége, testi épsége, biztonsága megfelelő védelem hiányában károsító hatásnak lehet kitéve.

Veszélyforrás

A munkavégzés során vagy azzal összefüggésben jelentkező minden olyan tényező, amely a munkát végző vagy a munkavégzés hatókörében tartózkodó személyre veszélyt vagy ártalmat jelenthet.

Egyéni védőeszköz

minden olyan eszköz, amelyet a munkavállaló azért visel vagy tart magánál, hogy az a munkavégzésből, a munkafolyamatból, illetve a technológiából eredő kockázatokat az egészséget nem veszélyeztető mértékűre csökkentse.

Mit tesz a munkavédelmi felügyelő a munkavédelmi szabályok elősegítése érdekében?

A munkavédelemre vonatkozó szabályok megtartásának elősegítését, valamint ellenőrzését a munkavédelmi hatóság látja el.

A munkavédelmi hatóság tájékoztatást ad a közbeszerzési jogszabályban meghatározott ajánlattevő részére a munkavállalók egészségére és biztonságára vonatkozó kötelezettségekről.

A munkavédelmi hatóság tájékoztatással és tanácsadással segíti a munkáltatókat és munkavállalókat, a munkavédelmi képviselőket, továbbá az érdekképviselőket, hogy azok a munkavédelemmel kapcsolatos jogait gyakorolhassák, és kötelezettségeiket teljesíthessék.

Mire terjed ki a munkavédelmi hatóság ellenőrzése?

A munkavédelmi hatóság ellenőrzése kiterjed:

- a munkáltatók és munkavállalók egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzéssel kapcsolatos feladatainak és kötelezettségeinek teljesítésére, ideértve a foglalkozás-egészségügyi szolgálatok munkavédelmi feladatainak megvalósítását is;
- a munkahelyek létesítésére, a munkaeszközök üzemeltetésére, az alkalmazott technológiákra és anyagokra, valamint az egyéni védőeszközökre vonatkozó követelmények érvényesítésére;

- a munkabalesetek, foglalkozási megbetegedések és fokozott expozíciós esetek kivizsgálására, bejelentésére, nyilvántartására, valamint megelőzésére tett intézkedésekre.

A munkavédelmi hatóság jogosult az ellenőrzése során feltárt hiányosságok megszüntetése érdekében e törvényben és külön jogszabályban meghatározott intézkedés és felelősségre vonás alkalmazására.

Mire terjed ki a munkavédelmi felügyelők ellenőrző tevékenysége?

A területi felügyelőségek munkavédelmi felügyelőinek ellenőrző tevékenysége elsősorban a munkavállaló testi épségét vagy egészségét súlyosan veszélyeztető hiányosságok feltárására irányul, így különösen:

- veszélyes létesítmény, munkahely, munkaeszköz, technológia munkavédelmi üzembe helyezésének meglétére;
- időszakos biztonsági felülvizsgálat meglétére az ilyen vizsgálat alá vont technológia, munkaeszköz esetében;
- a soron kívüli ellenőrzés meglétére, amennyiben a munkahely, a technológia, a munkaeszköz vagy az egyéni védőeszköz rendeltetésszerű alkalmazása során közvetlenül veszélyeztetette a munkavállaló egészségét, biztonságát, vagy ezzel összefüggésben munkabaleset következett be;
- kockázatértékelés meglétére;
- kockázatértékelés keretében szükséges expozícióbecslés/-mérésre, a munkahigiénés vizsgálatok elvégzésére;

- a szükséges biztonsági berendezések meglétére, megfelelőségére, egyéni védőeszközök juttatásának ellenőrzésére;
- a munkavégzés összehangolási kötelezettségének teljesítésére;
- a veszélyes létesítményben, munkahelyen, veszélyes munkaeszközzel, vagy veszélyes technológiai folyamatban, veszélyes anyaggal, készítménnyel végzett munka esetében az egészséget nem veszélyeztető, biztonságos munkavégzés, munkakörülmények feltételeinek meglétére;
- az előírt munkaköri alkalmassági vizsgálatok meglétére;
- a munkavállalók egészségét veszélyeztető fizikai, kémiai, biológiai, ergonómiai kóroki tényezőkkel, a munkavégzéssel kapcsolatos speciális előírások végrehajtására;
- sérülékeny csoportok külön jogszabály szerint előírt foglalkoztatási szabályainak megtartására.

Mire jogosult a munkavédelmi hatóság felügyelője?

A munkavédelmi felügyelő ellenőrzést tarthat, kötelezhet, és intézkedéseket tehet a feltárt hiányosságok megszüntetése érdekében, így különösen:

- a munkahelyek tekintetében a munkáltatót határozatlan kötelezni, hogy írásban nyújtson tájékoztatást a megjelölt munkavédelmi követelmények teljesítéséről;
- valamennyi munkahelyen - külön engedély nélkül, ellenőrzési jogosultságát az erre jogosító igazolványával (amely a sorszámot, az eljáró felügyelő nevét és a munkavédelmi hatóság megnevezését tartalmazza) igazolva - ellenőrzést tartani;
- a munkabaleseteket, kivéve a közúti közlekedéssel kapcsolatosakat - a munkáltatót ez irányú felelősségét nem érintve - kivizsgálni;
- a munkáltatót felhívni az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzés követelményeinek teljesítésére;
- a munkáltatót a feltárt hiányosságok meghatározott határidőn belül történő megszüntetésére kötelezni;
- az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzésre vonatkozó előírások súlyos megszegésével foglalkoztatott munkavállalót a kifogásolt munkavégzéstől eltiltani;

- a munkavállaló egészségét, testi épségét közvetlenül fenyegető veszély esetén, vagy határértéket meghaladó expozícióban, vagy rákkeltő, mutagén, teratogén hatású veszély előfordulásakor - annak elhárításáig -, továbbá a nem megfelelő védelmet nyújtó védőeszköz használatakor a veszélyes tevékenység, illetőleg üzem, üzembrész működésének, munkaeszköz, egyéni védőeszköz, veszélyes anyag/készítmény használatának felfüggesztését elrendelni;
- elrendelni az egyéni védőeszköz, munkaeszköz, technológia soron kívüli munkáltatói ellenőrzést;
- a balesetet munkabalesetnek minősíteni, továbbá a munkabaleset bejelentését vagy kivizsgálását elrendelni, ha a bejelentést vagy a kivizsgálást elmulasztották vagy nem a jogszabályban foglaltaknak megfelelően végezték, illetőleg ha a munkáltató a
- balesetet jogszabályba ütköző módon nem tekinti munkabalesetnek;
- a munkaeszköz és egyéni védőeszköz működését, használatát felfüggeszteni, ha az nem rendelkezik a külön jogszabályban meghatározott gyártói megfelelőségi nyilatkozattal, illetve a megfelelőséget tanúsító egyéb dokumentummal(pl. tanúsítvány)

Mit jelent a pénzbírságok felhasználása?

A kiszabott pénzbírságot a munkavédelmi hatóság kincstári előirányzat-felhasználási keretszámlájára kell befizetni. A számla javára ilyen címen fennálló tartozás adók módjára behajtható köztartozásnak minősül.

A bírságösszeg fele nyilvános pályáztatás útján kizárólag az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzés céljainak támogatására, valamint fennmaradó része a közcélú állami munkavédelmi információs rendszer folyamatos működtetésére használható fel.

Összeállította és szerkesztette:

Hajzer Menyhért
munkavédelmi szaküzemnérek

Szerkesztőség:
PRIMOM Tanácsadó
és Információs Hálózat
4400 Nyíregyháza, Víz utca 21/b.
tel./fax: (42)/414-188

Kiadó:

PRIMOM Szabolcs-Szatmár-Bereg
Megyei Vállalkozásélénkítő
Alapítvány Vállalkozói Központ
4400 Nyíregyháza,
Váci Mihály u. 41.

Felelős vezető:
Jászai Menyhért
ügyvezető igazgató

A MUNKÁLTATÓK MUNKAVÉDELMI SZABÁLYOZÁSI KÖTELEZETTSÉGEI

Alapelvek

A munkáltató felelős az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzés követelményeinek megvalósításáért.

A munkavállalók munkavédelmi kötelezettségei nem érintik a munkáltató felelősségét.

Az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzés követelményei megvalósításának módját - a jogszabályok és a szabványok keretein belül - a munkál-

tató határozza meg mely a Munkavédelmi Törvény szerint munkavédelemre vonatkozó szabálynak minősül.

Az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzésre vonatkozó szabályokat úgy kell meghatározni, hogy végrehajtásuk megfelelő védelmet nyújtson a munkavállalókon túlmenően a munkavégzés hatókörében tartózkodóknak és a szolgáltatást igénybe vevőnek is.

Milyen formában célszerű a munkáltatói hatáskörbe utalt szabályozásokat elkészíteni?

A munkavédelmi szabályzat (MVSZ) a munkavédelemben kevésbé jártas vállalkozók számára is egy régről ismert fogalom. Azonban a munkaadók számára a jelenleg is érvényes Munkavédelmi törvény (Mvt.) 1994. 01. 01. hatályban lépése óta nem kötelező a munkavédelmi szabályzat készítése, így tehát az csak egy lehetséges további módja illetve formája lehet az Mvt. által előírtak – az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzés követelményei helyi megvalósításának – leszabályozására.

Ez azt jelenti, hogy a munkáltató ennek a követelmények más címen és formában is eleget tehet (pl. a munkáltatói biztonságtechnikai utasítás, ügyvezetői utasítás stb.) továbbá egyben és külön-külön dokumentumokban is meghatározhatja a cég munkavédelmi feladatainak megvalósítását.

Formáját, tartalmát tekintve a munkavédelmi szabályzatnak az alábbi előnyei vannak:

- van egy viszonylag jól bevált formája,
- egy dokumentumot kell csak kezelni (keresni, tárolni),
- egy dokumentumban található meg az összes leszabályozott feladatkör és terület.

Úgy mint „Munkavédelmi szabályzat” készítésének kötelezettsége külön rendelet alapján csak a fegyveres erőkre, rendvédelmi szervekre, büntetvétségrehajtási szervezetekre, polgári biztonsági szolgálatokra vonatkozik.

Mit is jelentenek számunka az alábbi fogalmak?

Kockázat:

a veszélyhelyzetben a sérülés vagy az egészségkárosodás valószínűségének és súlyosságának együttes hatása.

Megelőzés:

a munkáltató által megtett vagy tervezett intézkedések a

munkáltatói tevékenység bármely fázisában, amelyeknek célja a munkával összefüggő kockázatok megelőzése vagy csökkentése.

Ellenőrző felülvizsgálat:

az Mvt. 21. § (2) bekezdésének hatálya alá nem tartozó

Munkavédelmi kisokos kis- és középvállalkozások számára

munkaeszköznek a szerelését követő, illetve az üzemeltetés megkezdését, valamint az új munkahelyen történő felállítást megelőző - az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos körülmények meglétét ellenőrző - vizsgálata;

Időszakos ellenőrző felülvizsgálat:

az Mvt. 21. § (2) bekezdésének hatálya alá nem tartozó olyan munkaeszköznek - a munkáltató által meghatározott gyakoriságú - felülvizsgálata, amely munkaeszköz a használat során bekövetkező elhasználódás vagy egyéb ok miatt a munkavállalók munkahelyi biztonságát és egészségét veszélyeztető helyzetet idézhet elő;

Megbízott személy:

az a munkavállaló vagy polgári jogi szerződés alapján munkát végző külső szakember, akit a munkáltató meghatározott feladatok (pl. munkaeszköz karbantartása, megvizsgálása, ellenőrző felülvizsgálat, időszakos ellenőrző felülvizsgálat) elvégzésére írásban bíz meg, és rendelkezik a feladat elvégzéséhez szükséges szakmai képesítéssel, tapasztalattal és gyakorlattal;

Szerelői ellenőrzés:

az érintésvédelem alapvető hibáinak kimutatása céljából, különleges szakképzettséget, méréseket, illetve azok kiértékelését nem igénylő ellenőrzés

A munkáltató hatáskörébe tartozó szabályozandó területek

Munkáltatói szabályozási kötelezettségek	Rendelkező hivatkozások
Egészségügyi alkalmassági vizsgálatok rendje	33/1998. (VI.24.) NM rendelet 15. §./1/ bek.
Egyéni védőeszköz juttatás rendje	Mvt. 56. §.
Kockázateértékelés	Mvt. 54. §./5/ bek.
Mentési, menekülési terv	Mvt. 45. §./1/ bek.
Tűzvédelmi szabályzat	31/1996. (XII.6.) BM rendelet
Ellenőrző felülvizsgálat elvégzésének módja	14/2004. (IV.19.) FMM rendelet 5. §./2/ bek.
Megbízott személy megbízása	14/2004. (IV.19.) FMM rendelet 2. §. f) pont
Gáz- és olajtűzelésű szárítóberendezések biztonsági ellenőrzése	Mezőgazdasági Biztonsági Szabályzat 2.9.8. pont
A kazalás műveletére vonatkozó biztonsági szabályok	Mezőgazdasági Biztonsági Szabályzat 2.9.8. pont
Állattartó telepre vonatkozó üzemeltetési utasítás	Mezőgazdasági Biztonsági Szabályzat 4.3.4. pont
Kötetlen tartású istállóban az állatok mozgásának szabályai	Mezőgazdasági Biztonsági Szabályzat 4.9.1. pont
Sertések etetésével kapcsolatos biztonsági előírások	Mezőgazdasági Biztonsági Szabályzat 4.10.8. pont
Szarvasmarha etetés és almozás műveletének szabályai	Mezőgazdasági Biztonsági Szabályzat 4.9.3. pont
Hígtrágya kezelés és elhelyezés biztonsági követelményei	Mezőgazdasági Biztonsági Szabályzat 4.20.12.1. pont
Trágya eltávolítás gépeire és berendezéseire vonatkozó utasítás	Mezőgazdasági Biztonsági Szabályzat 4.21.1. pont
Fejőház és tejház tisztítására vonatkozó biztonsági követelmények	Mezőgazdasági Biztonsági Szabályzat 4.14.11. pont
Szárítóberendezés kezelésével kapcsolatos előírások	Mezőgazdasági Biztonsági Szabályzat 4.15.13. pont

Pótkocsiról történő kézi takarmánykiosztás biztonsági követelményei	Mezőgazdasági Biztonsági Szabályzat 4.18.1. pont
Vegyszerek kezelésének és felhasználásának szabályai	Mezőgazdasági Biztonsági Szabályzat 4.10.10. pont
Tisztító és fertőtlenítő szerek kezelési szabályai	Mezőgazdasági Biztonsági Szabályzat 4.9.2. pont
Azon munkaterületek, ahol egyedül munkát végezni nem szabad	Mvt. 5. §./2/ bek.
Szabadon, kötetlenül lévő nagytestű állatok közötti munkavégzés	Mezőgazdasági Biztonsági Szabályzat 4.3.1. pont
Elszabadult állatok megfékezése	Mezőgazdasági Biztonsági Szabályzat 4.3.1.1. pont
Állatok (kocák) jártatása	Mezőgazdasági Biztonsági Szabályzat 4.10.12. pont
Szarvasmarha mesterséges megtermékenyítése	Mezőgazdasági Biztonsági Szabályzat 4.9.15. pont
Fedezettető karámban tartózkodás	Mezőgazdasági Biztonsági Szabályzat 4.9.13. pont
Korlátozott tartózkodási tilalom alá eső munkahelyek	
Állattenyésztő telep	Mezőgazdasági Biztonsági Szabályzat 4.1.1. pont
Kötetlen tartású bikahízalás	Mezőgazdasági Biztonsági Szabályzat 4.9.17/a. pont

Összeállította és szerkesztette:

Hajzer Menyhért
munkavédelmi szaküzemmnök

Szerkesztőség:
PRIMOM Tanácsadó
és Információs Hálózat
4400 Nyíregyháza, Víz utca 21/b.
tel./fax: (42)/414-188

Kiadó:

PRIMOM Szabolcs-Szatmár-Bereg
Megyei Vállalkozásélénkítő
Alapítvány Vállalkozói Központ
4400 Nyíregyháza,
Váci Mihály u. 41.

Felelős vezető:
Jászi Menyhért
ügyvezető igazgató